

Дүстлик ҳақида давра сұхбати

Азалий қардошликтининг абадий умри

Ўзбекистон ва Козогистон Президентларининг Тошкентдаги учрашуви таассуротлари

Марат Укубове, Оқолтин тумандиги Қ.Укубове номли деҳқонфермер хўжаликлари ўюнмаси раиси:

— Бундай учрашувлар ва мулокотлар асрлар давомиди эт билан тирноңдек чатишб кетган иккى қондош-қарданош халқнинг истиблиг бўлган ишончинча янада мустаҳкамлайди. Хурматли Президентларимизнинг мазкур мулокоти Марказий Осиё миңтақасида тинчлик кафолатига яна бир гаров бўлди. Мана шу нуткан назардан, бу галги учрашиб ҳам қозоқ ва ўзбек ҳалқи нималарга кодир эканлигини яна бир карра намойиш этди, дейишмукни.

Хозир факат Сирдарё воҳасининг ўзидан салкам 40 минг нафар қозоқ миљатига мансуб аҳоли истиқомат қиласи. Бу дегани, агар Ўзбекистонда нотинчлик бўлса, қозокларга ҳам таъсир ўтказмай қолмайди. Чунки, кайси бармоғимизни тишламайлик, вуҳудимизга оғрик киради, утакамиз зирқира катеди.

Мухтарам Юртошизим Ислом Каримовнинг Марказий Осиё миңтақасида ягона иқтисодий худудни шакллантириш борасида бошлаган хамма сайдъ-харакатлари ана шундай ноxуш холатлар олдини олишга ҳам кафолатиди.

Ислоҳот

Фермерлар ўқуви

С.ИСОМИДДИНОВ
«Адолат» мұхбари

Қашқадарё вилоятидаги З та бизнес мактаби — Қарши мухандислик-иктисодиёт институти қошидаги Қарши, Китоб ва Шахрисабз бизнес мактабларида фермерлар ўқитиши ва уларни кайта тайёрлаш ўтла гўйилди.

Китоб бизнес мактабида бу борада ибратли ишлар амалга оширилмоқда. Иккى йилдирки, бу ерда фермерларни ўқитиши курслари доимий фаолият куртасмокда. 2004 йилда маҳсус дастур асосида 170 нафар фермерлар ўқитилган бўлса, 2005 йилда бу рақам 1081 нафарни ташкил этди. 2006 йилнинг дастлабки ойларда эса 300 нафарга якин фермерга курсни битирганик тўғрисидаги сертификатлар топширилди.

— Ўқув курсларини Китоб, Яккабог, Чирокчи, Қамаши туманинда ҳам ташкил этганимиз, — дейди бизнес мактаби директори Неммат Холиёров. — 15 кунлик машгулотлар маҳсус дастур асосида олиб борилмоқда. Машгулотларда фермер ҳўжаликларни ривоҷлантириша оид ҳуқуқий ҳўжатларнинг моҳияти, улардан келиб чиқадиган вазирилар, маҳсулот сотиш ва моддий техника ресурсларини етказиб бериш бўйича шартномалар тушиб тартиб-қоидалар, ҳўжаликларни бошқаршиларни приенципилар, усуслари, бизнес резга тушиб, банк, агротехника қоидалари, аудит хизматлари, сугурталаш, солик турни ҳамда шартларни каби кўплаб масалалар ўрганимомда. Тингловчиларга тажрибали мутахассислар дарс беришга шартни.

Ўкувнинг сифатли ва самарали бўлиши йўлида машгулотларга туманлардаги қишлоқ ва сув ҳўжалиги бошқармалари ходимлари ҳам жалб этилган. Ўқув якунларда тармоқ раҳбарлари билан фермерларнинг савол-жавоб тарзидаги мулокотлари ташкил этиляпти.

Фаолият

“Учар”лар қўлга тушди

Маъмуржон БЕГМАТОВ,
Яккасарой туман прокуратуру
хуруридати Солик ва
валотага оид жинояларга қарши
курашиш бўлими бошлаги

Бугунги кунда мамлакатимизда фаолият юритаётган тадбиркорлик субъектларини ривожлантириш учун улар фаолиятини кўплаб-куватлашга доир қонунлар, фармон ва қарорлар кабул килинди, жаҳон талабларига мос ҳуқуқий асослари яратилди. Аммо...

Баъзи “учар” тадбиркорлар томонидан турли хил сифатиз, ҳеч қандай ҳуқуқатга ега бўлмаган чёт эл маҳсулотлари олиб келинаётганди, бу эса давлат ва жамият манбаатларига катта миқдорда зиён етказаётганди кўпчиликка кундай равишан. Бу каби ҳуқуқбузарларни олдини олиш, уларга қонунчилор чори кўришда Йаккасарой туман прокуратуру хуруридати Солик ва валотага оид жинояларга қарши курашиш бўлими ходимлари томонидан бир қатор тадбирлар таъказиб келинмоқда. Шу ўринда мисолларга мурожаат килсан.

Тумандаги Усмон Носир қўчаси, 2-вагон тор қўча, 1-йда жойлашган омбонхона ёнида тадбирда

фуқаро Александр Пак юк хатидаги имзоларни калбакилаштириб, 23 тўпламдаги “Pentium-4” комп’ютерларини, 5 дона “Принтер” хамда 4 дона “Сканер” ускуналарини харидорга ноконунийравиша 13.700 АҚШ долларига сотаётган вақтида “тумшуг”дан илинди. Тадбир давомиди ҳеч қандай ҳуқуқатлари бўлмаган 16 миллион 440 минг сўмни комп’ютер техника ускуналари далилий ашё сифатида олини.

Худди шунингдек, фуқаро X. Дўлтаева хорижда ишлаб чиқарилган ва ҳеч қандай ҳуқуқатлари бўлмаган 150 литр спирт маҳсулотларини фуқаро З. Муродовага қонунга хилоф равиша 240.000 сўмга сотганлиги аниқланниб, далилий ашё сифатида олиб кўйилган. Айни пайтда мазкур ҳолатлар юза-сидан Жиноят Кодексининг тегишли моддалари билан жиноят иши кўзгатилиб суршиширув ҳаракатлари олиб борилмоқда.

Юқоридаги каби ҳуқуқбузарларни олдини олиш мақсадиди бўлим ходимлари жамоат жойларидаги махаллаларда бўлбіл, тушунтириш ишларини олиб бормоқда.

Тумандаги Усмон Носир қўчаси, 2-

Иқтисодиёт ва халқаро ҳаёт

Жаҳон парламенти: Корея

“Мовий ўй”, синоати

Саодат ЖАББОРОВА
тэйлэрлди

Корея Республикасида давлат ва ижро ҳокимиётини президент бошкариди. Президент беш йил муддатга түргидан-түрги овоз бериш ўйли билан сайланиб, мамлакат конституциясига мувофиқ уни иккинчи муддатга қайта сайлаш мумкин эмас. Президент Бош вазир ва вазирларни тайинлади, парламент эса тасдиқлайди. Шу билан бирга давлат раҳбари куролли кучларнинг олий қўмонидон ҳамид.

Президентта Бош вазир бошчилигидаги вазирлар. Кабинети тобе хисобланади. Кабинет аъзодлари ҳам давлат раҳбари томонидан тайинланади, парламент тасдиқидан ўтиши шарт. Қолаверса, бир кичка давлат мусассаларни мавжуд бўлиб, уларнинг даражаси вазирлар билан бирга таркибида. Фарзандларимиз келакаги учун козокларни мавжуд маркази истиқлонинг дастлаби кезлари — 1992 йил 23 майдан бошлаб фаолият кўрсатмоқда. Сирдарё қозокларнинг миллий маданий маркази таркибида гўйиган ташкилни таъсирлайди. Сирдарё педагогика билим юритида қозок тили ва адабийт бўлими, Гулистан Давлат университетида эса қозок филологияси факультети мавжуд. Бир сўз билан айтганда, Ўзбекистонда истиқомат қиляётган қозоклар ва Қозогистонда истиқомат қиляётган қозоклар тайинланади.

Кабинетда 16 та вазирлик фаолият юритишига қарамайди. Кореяда Вазирлар сони 31 нафардир. Гап шундаки, Кореяда вазир лавозими нафардат вазирларни раҳбарларига тегиши, балки баъзи ўт мухим идоралар раҳбарларни таъсирлайди. Унга қўра, иш берувчи ёш мутахассисларни билин тузилган мактабларни таъсирлайди. Сирдарё педагогика билим юритида қозок тили ва адабийт бўлими, Гулистан Давлат университетида эса қозок филологияси факультети мавжуд. Бир сўз билан айтганда, Ўзбекистонда истиқомат қиляётган қозоклар тайинланади.

Хўш, Францияда кимларни мадан норози? Ҳукуматнинг таълими, президентнинг розилиги ва парламентнинг тасдиғи билан мактабларни таъсирлайди. Унга қўра, иш берувчи ёш мутахассисларни билин тузилган мактабларни таъсирлайди. Сирдарё педагогика билим юритида қозок тили ва адабийт бўлими, Гулистан Давлат университетида эса қозок филологияси факультети мавжуд. Бир сўз билан айтганда, Ўзбекистонда истиқомат қиляётган қозоклар тайинланади.

Ўтган ҳафта Францияда ўз демократларнинг бу каби сайдъ-харакатларидан хайрон бўласиди. Хўш, Францияда кимларни мадан норози? Ҳукуматнинг таълими, президентнинг розилиги ва парламентнинг тасдиғи билан мактабларни таъсирлайди. Унга қўра, иш берувчи ёш мутахассисларни билин тузилган мактабларни таъсирлайди. Сирдарё педагогика билим юритида қозок тили ва адабийт бўлими, Гулистан Давлат университетида эса қозок филологияси факультети мавжуд. Бир сўз билан айтганда, Ўзбекистонда истиқомат қиляётган қозоклар тайинланади.

Иттифоқида

Энергетик хавфсизлик
йўлида

вазирлиги Жанубий Корея билан мусносабатга алоқадор масалалар билан шугулланувчи ташкилот

фаолият юритади. Аксарият вазирлар таркибида турли хил автоном агентликлар мавжуд. Энди эса бевосита конун чиқарувчи органдага тўхтаслак. Кореянинг бир паталати парламенти — Миллий Ассамблеяда 299 нафар депутат фаолият юритиб, 246 нафари бир мандатли округдан мажоритар тизим ўйли билан сайланади, 46 нафари эса (5% ахолининг имзосини йига олган) партиялардан 4 йил муддатда сайланади.

Таъкидла жоизки, Кореядаги партиявий тизим ўта бекарорлиги билан ажralib туради. Шу пайтга қадар ўз нутқати назарни позициясига эга барқарор партия тузиш учун қилинган сайдъ-харакатлар самара бермәти. Партияларнинг аксарияти бирор обруби сиёсий арбони кўллаб-куватлаш учун ташкил этилган клублар сифатида фаолият юритади.

Корея парламенти давлат бюджети ва конунларни қабул килиди, шунингдек давлатнинг юкори лавозимига президент тавсия этган номзодни тасдиқлайди (ёки рад этади) ҳамда иккни нафар үринбосари эга. Баш вазир, бошкарида. Корея конунларига кўра, Баш вазирининг таъсирларни таъсирлайди. Шу билан бирга, конунга мувофиқ парламентнинг уруш эълон қилишга ҳақи бор, бироқ амалда олий

ҳарбий қўмандон, яъни президент бундай қарорга келади. Корея парламенти бутун йил давомиди юритмайди. Унинг иши асосан 100 кун — сентябрдан то декабрга қадар давом этиб, истиноси ҳолларда кўшишма сессиялар ҳам чакирилиши мумкин.

Кореянинг маъмурӣ-худудий бўлиниши ҳақида гап кетганди маъмлакат 9 провинция ва 7 шаҳардан иборатлигини қайд этиш лозим. Махаллий хукумат раҳбарларлари (губернатор ва мэрлар) авваллари шунчаки тайинланган бўлса, 1990 йилдан бўшидан бўён улар сайланадиган бўлиши. Бироқ уларнинг ваколати миқеси у қадар кенг бўлмай, балки асосий йўналиш Сеулдаги сиёсатчilar томонидан ишлаб чилиди.

Бундай ёзилмаган конун маълакатнинг сиёсий ҳаётига тегишили бўлиб, Президент ҳаророги — Сеул марказидаги учалик катта бўлмаган бино “Мовий ўй”да Корея тақдирини ҳал кулишни барча мухим карорлар қабул килинади.

Дунё маъмлакатларида атом энергиясига эҳтиёж ўсиши баробарида уран моддасига талаб ҳам ортиб бормоқда. Оқибатда сўнгги пайтда жаҳон бозорида унинг киймати ошияти. 2005 йилда хомаше биржаларида ураннинг нархи бошқа металларнига нисбатан ачка кимматлашган. Бундай холат йилда ҳам давом этиши кулибатди.

Атом энергияси таъсирли ортишига нефть, газ ва кўмур каби табии ёнлиги хомашеининг баҳоси оши бораётгандан сабаб бўлмоқда. Бугунги кунда ядроюн кўмурни таъсирлайди. Оқибатда таъсирлайди. Унинг киймати ошияти. Атом энергияси таъсирлайди. Унинг киймати ошияти. Атом энергияси таъсирлайди.

Жаҳон бозорига чиқариладиган уран миқдори кискари бораётгандан ҳам унинг кимматлашувига таъсир этадиган омилларданди. Бу моддан қазиб олиши жамъи сўнгги вактларда сезилилар даражада камаймоқда. Маълумотларга қаранганди, атом электр станцияларидаги ядрорий ён илғи га бўлган эҳтиёжнинг 60 физиологија вактда қазиб олини таъсирлайди. Бироқ оларнинг уран хисобига копланар экан.

Бироқ таъсирларни көзламиш, дунё маъмлакатларида мазкур миқдорни таъсирлайди. Халқаро эксперторлар атом энергиясига талабнинг ўсиши келгисида бу соҳага йўналтирилайдигар сармояни кескин кўпайтиради, деган фикрда. Уларнинг таҳминида, 2030 йилга бориб мазкур миқдорлардаги сармоянига мазкур миқдори АҚШ долларига тенг бўлар экан.

Халқаро эксперторлар атом энергиясига талабнинг ўсиши келгисида бу соҳага йўналтирилайдигар сармояни кескин кўпайтиради, деган фикрда. Уларнинг таҳминида, 2030 йилга бориб мазкур миқдорлардаги сармоянига мазкур миқдори АҚШ долларига тенг бўлар экан.

Халқаро эксперторлар атом энергиясига талабнинг ўсиши келгисида бу соҳага йўналтирилайдигар сармояни кескин кўпайтиради, деган фикрда. Уларнинг таҳминида, 2030 йилга бориб мазкур миқдорлардаги сармоянига мазкур миқдори АҚШ долларига тенг бўлар экан.

Халқаро экспертор

Таълим фидойилари

Н. ХАЙДАРОВ олган суратлар

ТОШКЕНТ ПЕДАГОГИКА КОЛЛЕЖИ: Ушбу таълим муассасасида 121 нафар ўқитувчи 1200 нафарга яқин талабаларга "Мактабгача таълим", "Бошлангич таълим", "Мактаб ва синфдан ташари тарбиявий ишлар" йўналишлари бўйича сабон берил келишишмоқда. Эътибори томони шундаки, коллеж ўқитувчилари таълим-тарбия жараёнiga ижодий ёндашиб, "Мактабгача таълим" йўналиши бўйича 19 та мутахассислиғ фанларидан укув дастурлари ишлаб чиқиши. Шунингдек, таълим-тарбия масканига билимга чанқоқ ўғил-кизларни жалб килиш мақсадида малакали ўқитувчилардан иборат консультатив гурӯҳ ташкил этилди. Улар пойтахтимиздаги мактабларда бўлиб, коллеж ѡхтиёни акс этириувчи стендлар, видео лавҳалар, плакатлар орқали тарбибот-ташвиқотишиларни олиб бормоқда.

— Тошкент шаҳар ўрта-маҳсус касб-хунар таъ-

лими бошқармаси ёрдамида коллежимизда ўқитувчи ва талабаларга қуай шарт-шароит яратаяпмиз, — дейди коллеж директори Мухаббат Таджиевна биз билан сұхбатда. — 2 та спорт залы, 1 та тренажёр залы, 150 ўринли ошхона, 260 ўринли ётохона ва тиббёт хонаси мавжуд. Укув машгулотларида улар 67 та энг сўнгги русумдаги замонавий компютерлардан фойдаланышмоқда.

Вилоятлардан келган талабаларимиз учун коллеж ётохонаси ҳам замон талаблари асосида жиҳозланган. Шу боис 2004 йил пойтахтимиз бўйича ўқазиган "Энг яхши ётохона" кўрик-тандловида 1-уринни одид.

Дарвоze, коллеж жамоаси таълим-тарбия жараёнini хамжихатлика олиб бораётганини туфайли талабалар фан олимпиадалари, спорт танловларида мувваффакияти қатнашиб, катор соврин ва медалларни кулга киритиб келмоқда.

Ибратда хикмат кўп

Феруза АМАНЖУЛОВА,
Гурӯҳ туманидаги
33-мактаб директори ўринбосари

Ўкув кайдай бўлса, улуглик бўлар, билим кимда бўлса, буюклик бўлар. Аллома Юсуф Ҳос Ҳожибатешили бу хикматни ҳар гал эсласам, куз опдимга мактабимизнинг жонкўяр, ўз қасбининг чинака фидоиси, тажрибали математика ўқитувчиси Жумагул опа Рўзмето-ва келверади.

Таъбир жоиз бўлса, ўқувида улуглик, билимда буюклик мустаҳоб топган устоз касбдошим ҳали ўрта мактабалигидаёт ма- тематика фанига ҳавас қўйди. Ҳозирги Ўзбекистон Миллий универсitetining математика факультетига олтин медал билан келди. Олийроҳи ҳам имтиёзли диплом билан туғатди-ю, яна жона- жон қишилоги қайти. Мехнат фаолиятини қишлоқ мактабида, ўқитувчиликдан бошлади. Мана, ийғира беш йилдан оиди, устоз ёш авлод таълим-тарбияси

билан банд.

Жумагул опанинг бугунги кунда юзлаб шогирдларий айнан математика фани ўналишини тан- лаб, катта мвуваффакиятларга эришишмоқдалар. Улар орасида одий ўқитувчидан тортиб, илмий тадқиқотларни фан номзодлари- гача.

— Сўнгти пайтларда мактабларни компю- терлаштириша алоҳида ёзбтор берилмоқда, — деди у. — Бу куво- нарил ҳол, албатта. Лекин дарс-ликларимиз ва таълимнинг маз- мумни қанчалик пишик бўлмасин ёки янги педагогик технология- лар назарий ҳамда амалий жи- хатдан пухта ишлаб чиқилмасин, агар эски колидан чиқмай дарс ўтилса, мвуваффакиятга ёришиб бўлмайди. Бунинг учун ҳар бир ўқитувчидан ижодкорлик хислати ҳам бўлиши керак.

— Сиз, ўзингиз дарсни қандай ижодий ташкил кыласиз? — сўрай- миз опадан.

Психолог маслаҳати

Хоҳиш ва истаклар

айниқса, зарарли ҳис-туйғуларга эрк берилганида шиддат, жўшқинлик ва руҳий кувват ҳам баҳтсизлик манбаига айланиши мумкин

Ф.АКРАМОВА,
А.УСМОНХУЖАЕВ

Хоҳиш-истакларимиз бизга лаззат, ҳузур-халоват багишилаши мумкинлиги учунгина унинг измига бўйсунмаслигимиз, унга ақл кузи билан ёндашибни ўрганиб олмогимиз лозим. Аввало, шуки, Сиз одамларга зиён келтириши мумкин бўлган хоҳишларининг пайини қирқишининг керак. Иккинчидан, Сиз ўзингизнинг имкониятларинингизни ва ўтими таъжиларинизни тадқик килиш асосида хиссий лаззат, ҳузур-халоватни қайси миқдорда "ҳазм эта олиш" иқтидорига эга эканлигинизни яхшилаб ўйлаб кўрин. Сизнинг хиссиятлариниз ва хоҳишлариниз аввал бошдан пок бўлмоги, бу борадаги қуюшондан чи- кувчи ҳар қандай нағсингизни тия оли- шингиз, ушбу дакиқада ўз кобилиятин- гиз қандайлигига реал баҳо берисингиз лозим. Ҳоҳишнингини баҳолашда иста- гингиз аъмоли бўлмиш буюмни ҳан- дай бўлса, шундай қабул килишини ўрга- ниб олишини одат килинг. Негаки, инсон ташких жадид чиройли кўриниши эга би- рон-бир аъмолга меҳр кўяр экан, кўпинча унинг ботини дунёсига аҳамият бермайди. Мисол тариқасида жинсин-майли олиб кўрайлил. Эрракнинг аёгла ёки аёл- никий эркакка ҳаддан зиёд жинсий майл кўйиши улардан ҳар бирининг "кўзини кўр, кулогуни кар" килиб кўйди, яъни улар бир-бирининг кам- чилигидан кўз юмадилар, ассинча. Бири иккинчининг ижобий сифатларини кўп марта бўртирилган ҳолда кўрадилар. Севишларнинг бир-бирларини бундай ортиқ дара- жада баҳолашлари бор-йиги бир аф- сона, хоҳишнинг онг устидан эриш- ган галабасидир.

ларимизни мудом бажаради, муттасил ёш ва гўзлаб бўлиб қолаверади, деб тасаввур килимиз. Афсуски, ҳамиша ҳам бизнинг хоҳиш-истакларимиз кутилган самарани бер-майди. Агар бу борада маглубиятга учрасак, ноҳушлик хиссиятни бошдан кечирамиз. Объектга қанчалик кўп мухаббат кўйган бўлсак, ноҳушлик хиссиятни бошимишздан шунчалик кучи кечади. Агар биз мухаббат кўйган индивид ишончимизни оқласа, у холда кўйидаги ҳолатга тушиб қоламиш, охир-оқибатда барбирик икки, бир-бираидан кескин фарқ қиувлуб натижага эга бўлиб, ҳуссалани пир этувчи хиссиятни бошдан кечирамиз. Нега? Қўнгилни советувчи сабаб шундаки, хоҳишнинг объекти (инсон ёхуд бўюм) бизга факат шу лаҳзада зарур бўла-

диган кувонч, лаззат баҳш этиши мумкин: бироқ у ҳеч қачон умидларимизни оқлай олмайти: негаки, у худди ўзимиз каби камчиликлар ва кусурлардан холи эмас экан.

Инсоннинг хоҳиш-истаги қанчалик кўп бўлса, демак, у шунчалик хиссиятга бой, жўхқин ва шиддатидар, шунчалик кўп руҳий кувватга ёғадир. Агар у ёхуд бу шахс ўзининг хоҳиш-истакларини жиловлай ол- маса, айниқса, зарапди хис-туйғуларга эр- берса, мазкур аъмоллар унинг учун кул- фатлар ва баҳтсизларни манбаига айлан- ниб қолиши мумкин. Тарихда бунга кўплаб мисоллар бор.

Қиссадан хисса: Сиз ҳеч қачон ўзингизнинг номақбул, ўзингиз учун ва атрофдагилар учун зарапди бўлган хоҳиш-истаклариниңизни кондирманг, уларни жиловланг. Яширин, хоҳиш-истаклариниң орқали ўзига чиқади- ган кўлариниң вуждунингизда, руҳи- тингизда тўлпанинг бораверади. Бунинг эвазига Сизнинг сиймонигизда- ги ёзгулини кучи соат сайн ошиб бораверади, ёвзлик кучи эса сусайди. Сиз кун сайнин комил, руҳан ба- қувват инсонга айланаб бораверасиз.

Сиз ўз үстингиздан қаттиқ назорат үрнитинг, чунки руҳиятнингизда жуда кўп кусурлар, камчиликлар мавжуд.

Булар: жиззакилик, қаҳру газаб, ўзга- ларни гибат қилиш, кибру газаб, дан- гасалик, хиёнат, баҳишил, сўзамол- лик, ичиликка, чекишига руҳи кўйиш ва ҳоказо. Сиз бундай кусурларнингизга эрк берманд. Бунинг эвазига Сиздаги ижобий сифатлар ривожланниб боради. Одамлар орасида хурмат-этиром қозонасид. Оигри- босик бўлишга, асабилашмасликка, хов- лиқмаслика интилинг. Ҳар қандай ҳолатда ҳам бирон-бир нарсадан норози эканли- гинизни ўзгалирга ошкор этманг. Одамлардан мактоб, ҳушомад, тилёгламалик кут- манг, ўзгалирга диккат-этийорини жалб этиш учун ҳеч қачон ўзингиз ва бошқалар хусусида сўзамоллик килиманд. Ҳар томон- ларни ўйла, агр юритиб, мантиқка сунниб иш тутинг, гапирин. Маннанликка, кек- кайшига берилманг - бу Сизга ҳалокатли таъсир кўрсатилиши мумкин.

Маданият ва спорт

СпорТ

Олотдан чиққан Алпомиш

Д.ЖАББОРОВ,
"Адолат" мухбари

Ўшанда Бухорода "Универсиада – 2002" мусобақалари ўтайдиган эди. Ўзаро гурунгда машҳур кураши Собир Курбоновдан "полвон" билан "пахлавон"нинг фарки нимада, деб сўрадим.

— Менимча, ҳеч қандай фарки йўк, — деда елка қисди Собир ака. — Афсонавий Рустам Достонлар, Алпомиши Ҳожимуқонлар пахлавон бўлишган. Сиз ўшалар сирасига кирадиз. Кечагина спортустаси бўлган кураши сиз қато- рингизда пахлавон саналмайди. Улар полвон дейилади. Ҳаҳон пахлавонлари билан олишувларда гиламдан чиққанлар пахлавон!

Ҳалқинг шаънини оламга ёйган- лар пахлавон! Сиз Бухородан чиқкан биринчи пахлавончисиз! Сиздан сўнг Шуҳрат, Акобир, Ка- мол, Фарход, Рауф, Ҳасан, Ботирлар ҳам ўз вазнлари бўйича ҳаҳон чемпионлари. Демак, уларнинг ҳам дунё пахлавонлари қаторида ўрни бор, — дедим.

— Ҳу-ху, бухоролик пахлавонлар ҳам ўнтача бўлиб қолибди-да, — деди Собир Курбонов кафтларини бир-бираига ишқалаб.

— Ҳудо ҳоҳласа, яна кўлгади, — дедим.

— Ишонтириб ёғитаман, биттаси ҳозирнинг ўзида тайёр, — деди Собир ака ишонч билан. — Ҳаҳон миқёсидаги битта нуғузли мусобақага чиқарилса бас Ушлаганини узадиган вакти ҳозир.

Собир ака мақтаётган полвоннинг кимлиги билан қизиқдим.

— Рамзиддин Саидов, — деди сұхбатдошим.

Узун бўйли, ихчам гавдали, мовий кўзлари ўтқир бокувчи Рамзининг қиёфаси кўз олдимга келди. Асли исми Рамзиддин бўлса-да, мухлислири кисагина килиб Рамз, дейишиди. Уни ишон Олот туманидаги ихтиослаштирилган кураш мактабида таникли мураббий Рустам Тўрса- ев хузурида кўрган ўзим.

Рамзиддин 1999 йили Бухоро Давлат универсitetining жисмоний маданият факультетига ўқишига қабул килинди. Машҳур мураббий Собир Курбоновнинг кўл остида кураш машгу- лотларида қатнаши бошлади. Бўладиган болани кўзидан танидиган Собир Курбонов у билан жиддий шуғулланишга киришди.

— Рақибга ҳадисиз тик бориши менга ёқарди, — деди мураббий Рамзиддиннинг кураш услу- лари ҳақида гапириб. — Полвоннан деган гала- банинг ҳалолига интилиши керак. У ёшликинг бавзи бир тошқин этиросларини жиловлай би- лиш лозим. Акс ҳолда, бир сонияда ўз ёғига ўзи көврилиб колади. Рамзиддин 81 кило- грамм вазнда барча рақибларни халол енгиз, ҳаҳон чемпиони бўлди. Шундай бўлган ўзимнинг кўпчиги йўлбарслар жангига ўшарди.

Рамзиддин Саидов "Универсиада – 2002" да ҳаҳон натижалар кўрсатди. Аммо бу натижалардан узи қонимади.

— Орадан иккича ўтиб, Рамзиддиннинг Ере-

Ўзбек кураши

вандада ўтадиган ҳаҳон чемпионатига тайёрлар кураётганини ҳақида эшидим. Рамзиддин Арманистонда ўтган ҳаҳон чемпионатидан кумуш медаль билан қайтиди. Бронза. Кумуш... Навбат олтин медалга яқинлашаётган эди. 2002 йил охирида Ҳиндистоннинг Дехли шаҳрида II Осиё чемпионати бўлиб ўтди. Рамзиддин Саидовин 73 килограмм вазнда Узбекистон терма жамоаси сафиға олишиди. Дунёнинг кўплаб мамлакатларидан келган атоқли полвонлар Гангандан мадд сўради. Пахлавонлар юрти вакилиларни Ҳиндистоннинг Ҳаҳон чемпионатига олишини ўтди. Рамзиддиннинг полвони Махмуддан сўради. Дехли кураши ҳақиқи йўлбарслар жангига ўшарди.

Рамзиддиндан финал жанги ҳақида сўрадим.

— Шубҳасиз, рақибим кучи полвон экан. Осмонга отсанг ҳам оғиги билан гиламга тушади. Сезигрлигига гап иўк. Кучига ҳам, ақлига ҳам койил кольдим. Гиламда ўзини тушишдан ўзимдай ажризорда кураш тушиб катта булгани сезилиб турарди. Шиддат билан "ўрама" сулини кўллаб "енбос" олдим. Яна бирдаги дарордига кўйиб, тагин очколи бўлдим. Галабам эълон килиниб, олтинг медаль олишим аниқ бўлганини тушади. Мадхиямиз дунёдаги ўзгурговор кўшик бўлиб туюлди менга.

Рамзиддиннинг сўзлар